

Міністерство освіти та науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра культурології та музеєзнавства

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ

Альманах
наукового товариства «Афіна»
кафедри культурології та музеєзнавства

Випуск 13

Засновано у 2003 році

Рівне – 2013 рік

ББК 71.0
А 43
УДК 008: 168.522

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ: Альманах наукового товариства «Афіна» кафедри культурології та музеєзнавства. – Вип. 13 / За ред. проф. В.Г. Виткалова. – Рівне: РДГУ, 2013. – 218 с.

Головний редактор:

Виткалов В.Г. – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри культурології та музеєзнавства РДГУ

Редакційна колегія:

Афанасьєв Ю. Л. – доктор філософських наук, професор Київського університету ім. Б.Грінченка

Баканурський А.Г. – доктор мистецтвознавства, професор Одеського національного політехнічного університету

Виткалов С.В. – кандидат мистецтвознавства, доцент РДГУ (відповідальний секретар)

Воробйов А.М. – кандидат педагогічних наук, професор РДГУ

Дем'янчук О.Н. – доктор педагогічних наук професор Луцького інституту розвитку людини «Україна»

Жилюк С.І. – доктор історичних наук, професор РДГУ

Коваль Г.П. – доктор педагогічних наук, професор РДГУ

Кралуок П.М. – доктор філософських наук, професор НУ «Острозька академія»

Круль П.Ф. – доктор мистецтвознавства, професор Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника

Кушнарєнко Н.М. – доктор педагогічних наук, професор ХДАК

Поніманська Т.І. – кандидат педагогічних наук, професор РДГУ

Постоловський Р.М. – кандидат історичних наук, професор РДГУ

Стоколос Н.Г. – доктор історичних наук, професор РДГУ

Троян С.С. – доктор історичних наук, професор РДГУ

Костюк Л.К. – кандидат історичних наук, доцент РДГУ

Швецова –Водка Г.М. – доктор історичних наук, професор РДГУ

Яремко – Супрун Н.О. – доктор мистецтвознавства, професор РДГУ

Рецензенти:

Арцишевська Р. А. – доктор філологічних наук, професор Волинського національного університету ім. Лесі Українки

Брилін Б.А. – доктор педагогічних наук, професор Вінницького державного педагогічного університету ім. М. Коцюбинського

Науковий редактор і упорядник випуску – **проф. Виткалов В. Г.**

ISBN 978-966-8124-77-9

Редакція не завжди поділяє точку зору автора. За точність наведених цитат, імен, прізвищ, дат, відповідальність несуть автори.

Друкується за рішенням вченої ради Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 4 від 29.11.2013 р.)

Свідство про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації, серія КВ № 15561-4033 Р. Зареєстрованого Міністерством юстиції України, наказ № 1489/5 від 18.08. 2009 р.

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2013

УДК 78.374. 3:908

Т.І. Крижановська –
канд. пед. наук, доц. РДГУ
Т.В. Шандалюк –
студ. IV курсу МПФ РДГУ

КРАЄЗНАВЧА ІНФОРМАЦІЯ ЯК ЗАСІБ АКТИВІЗАЦІЇ МИСЛЕННЯ ПІДЛІТКІВ В УМОВАХ УРОКІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

Важливим орієнтиром сучасної музичної педагогіки є гуманізація її змісту. З огляду на це практика використання краєзнавчої мистецької спадщини в музичному розвитку дитини є особливо важливою. Адже художні пам'ятки краю, включені в музично-виховний процес, викликають стійкий навчальний інтерес, що активізує різні психічні процеси (сприймання, уяву, пам'ять). невід'ємною складовою яких є мислення.

До проблеми активізації мисленнєвої діяльності звертається чимало сучасних науковців, зокрема психологів (М. Дьяченко, С. Лозниця С. Максименко.), педагогів (Л. Булатова, О. Олексюк, Г. Падалка, О. Ростовський, О. Рудницька та ін.). Питання залучення краєзнавчого матеріалу до музично-виховного процесу хоч і піднімалась в минулому столітті такими корифеями педагогіки як М. Леонтович, В. Сухомлинський, сьогодні цікавить невелику кількість дослідників (О. Гумінська, О. Лобач, І. Пелячик, Л. Халецька та ін.). Водночас автори сучасної програми «Музичне мистецтво 5-8 класи» у пояснювальній записці зазначають, що програма ґрунтується зокрема на принципах варіативності та поліхудожності. Перший передбачає творчість вчителя, його здатність в разі необхідності змінювати програмовий матеріал в межах запропонованої структури, використовуючи регіональну мистецьку інформацію. Принцип поліхудожності реалізується через встановлення об'єктивно існуючих зв'язків між музикою та іншими видами мистецтв [4; 3-7].

З огляду на вище сказане а також зважаючи на психолого-педагогічну специфіку учнів підліткового віку, коли за словами В.Сухомлинського відбувається друге народження особистості – активної, мислячої, діючої, ми обрали предметом нашої статті краєзнавчу інформацію як засіб активізації мислення підлітків.

Розглянемо психологічні основи проблеми.

Мислення – вища форма відображення дійсності у психіці людини, ідеальна діяльність, результатом якої є об'єктивна істина [2; 208]. Оскільки воно є важливою складовою пізнавальної діяльності людини, то і досліджується багатоаспектно, зокрема мислення є об'єктом вивчення психологів, педагогів та фізіологів тощо. Нас, музикантів-педагогів, цікавить, перш за все, сутність процесу мислення, яке ми розглядаємо, як суттєву складову музичної культури особистості, а також способи його активізації.

На думку В.Лозниці, мислення – процес опосередкованого та узагальненого пізнання людиною предметів і явищ об'єктивної дійсності в їхніх істотних властивостях, зв'язках, відносинах. Зароджуючись в чуттєвому пізнанні та спираючись на нього, мислення виходить за його межі. Мислячи людина пізнає те, чого вона не може безпосередньо сприйняти і уявити; доходить до розуміння суті явищ світу; формує поняття про них і оволодіває ними [3; 146]. Цю думку підтверджує Р. Немов, який вважає, що мислення є найвищим пізнавальним процесом, вищою формою аналітико-синтетичної діяльності мозку. Воно являє собою зародження нового знання, активну форму творчого відображення і перевтілення людиною дійсності. Мислення породжує такий результат, якого ні в самій дійсності, ні в сприйнятті суб'єкта на даний момент часу не існує [5]. Пізнання нового відбувається через розумові дії (операції): аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення, класифікація. Відмінність мислення від інших психічних процесів полягає в тому, що воно майже завжди пов'язане з наявністю проблемної ситуації, тобто ситуації, для оволодіння якою окремих суб'єкт має знайти і застосувати нові для себе знання чи способи дій [2; 271]. Основними формами мислення є поняття, судження, умовиводи, які, відображаючи зв'язки предметів, явищ а також актів мислення (наприклад, суджень), виявляють асоціативну природу мислення.

На практиці мислення окремо, ізольовано не існує, воно присутнє у всіх інших пізнавальних процесах: сприйманні, увазі, уяві, пам'яті, мовленні, визначає їх рівень розвитку. На підтвердження цієї думки, наведемо позицію В.Белобородової, аналізуючи психологічний механізм музичного сприймання, виділяє п'ять його структурних елементів: емоційну чутливість до музики, музичний слух, мислення, пам'ять, здатність до співтворчості суб'єкта сприймання, особливості музичного твору [1; 36-38].

Провідний науковець О.Ростовський вважає, що розуміння музики як специфічної мови, вимагає від вчителя особливої уваги до вивченню цієї мови, створення в учні уявлень про виразове значення

засобів музичної виразності. Розуміння сприймання як образного мислення, тобто мислення образами, уявленнями, спрямовує діяльність педагога на пробудження фантазії, уяви дитини шляхом збагачення її художнього, емоційного досвіду, особистісних асоціативних фондів [6; 317]. Нагадаємо, що мутація голосу, типова дітям цього віку, призводить до зменшення їх співацької активності і до зростання значення музично-слухової діяльності. Її належна організація є важливою умовою забезпечення глибокого осягнення музичного змісту, а, отже, розвитку образного мислення школярів. На нашу думку, саме різномистецький регіональний матеріал, доцільно включений в урок музичного мистецтва, сприятиме активізації мисленнєвої діяльності учнів-підлітків. Наведемо фрагменти змодельованої нами програми «Музичне мистецтво 5 – 8 класи».

Фрагмент 1. 5 клас. Тема: «Музика і мистецтво слова»		
<i>Програмові музичні твори</i>	<i>Зразки мистецтва Рівненщини</i>	<i>Методичні вказівки</i>
С. Рахманінов «Вокаліз»	Т. О. Сосновський Скульптура «Піетта» («Оплакування»). Вокальний твір М. Корейчука «Вокаліз»	Аналіз мистецьких засобів (музичних та образотворчих), що створюють споріднений образ скорботи. Створення власного вербального образу. Порівняння музичної образності «Вокалізів»
М. Лисенко Кантата «Радуй дуйся, ниво неполитая» (Vч.)	Веснянки Рівненського Полісся у виконанні ансамблю «Веснянка» (керівник В.Ковальчук).	Розповідь про весняні обряди та звичаї Рівненщини. Виявлення рис, що споріднюють тему фінальної фуги кантати з відомими учням веснянками, зокрема поліськими
М. Лисенко Інтродукція з опери «Тарас Бульба»	«Дубенський замок XV- XVIII ст.», «Північний дозор та вежа, Луцька надвратна вежа Дубенського замку» (перегляд фотоматеріалів).	Історична довідка «Дубно в історії України XVII ст.». Розроблення ескізів декорацій до 4 та 5 дій опери

Фрагмент 2. 5 клас. Тема: «Музика та візуальні образи»

<i>Програмові музичні твори</i>	<i>Зразки мистецтва Рівненщини</i>	<i>Методичні вказівки</i>
Українська народна пісня «Думи мої, думи мої»	Пам'ятники Т. Шевченку у Рівному (скульптори П. Подолець, В. Стасюк, арх. В. Ковальчук). Т. Бриж Пам'ятник Шевченку в с.Бережниця на Рівненщині. С. Безніско (цикл робіт за творами Т. Шевченка)	Аналіз особливостей створення образу Кобзаря музикою та скульптурою. Вибір мистецьких зразків, емоційно «співзвучних» образності пісні.
Ф. Шуберт «Ave Maria»	Колона Божої матері (XVII ст. м. Рівне. Пам'ятник Марії Несвицькій (скульптор В.Шолудько).	Діалог з теми «Богородиця – захисниця роду людського».
Українська народна пісня «Їхав козак на війноньку»	Станкова скульптура «Мамай» робота рівненського майстра Л. Гринбокого. Ікона «Святий Миколай, Козак Мамай» (к. XVIII ст., Рівненщина)	Виявлення зв'язків в зразках музичного та образотворчого мистецтва

Фрагмент 3. 6 клас. Тема: «Музика як мова почуттів»

<i>Програмові музичні твори</i>	<i>Зразки мистецтва Рівненщини</i>	<i>Методичні вказівки</i>
О. Боровський «Український марш»	Храм – пам'ятник на «Козацьких могилах» (архітектор В. Н. Максимов). Михайлівська церква (XVII ст. с. Пляшева).	Розповідь про Берестецьку битву. Презентація з теми: «Мистецтво Рівненщини вшановує українських героїв»
Ф.Шопен. Вальс мі мінор; А.Кос-Анатольський «Незабутній вальс»	Відеозаписи з концертів рівненських ансамблів танцю «Едельвейс», «Ритм», «Diamond dance»	Спостереження за емоційним змістом творів та особливостями його відображення
Дж. Гершвін «Колиско- ва» з опери «Поргі та Бесс»	«Межиріцька Богородиця Одигітрія, Життєдательниця» XVIст.)	Виявлення особливостей створення образу Матері в музиці та іконописі

Фрагмент 4. 6 клас. Тема: «Я і музика»

<i>Програмові музичні твори</i>	<i>Зразки мистецтва Рівненщини</i>	<i>Методичні вказівки</i>
М. Колесса «Коломийка» з «Української сюїти»	Т. Лукашевич. Гобелен «Карпатські світлини»	Порівняння особливостей відображення в мистецтві характерів людей, станів природи
М. Вериківський Симфонічна сюїта «Веснянки»	Виконання поліської гри-веснянки «Журавель». Графічна робота В.Войтовича «Богиня Лада»	Визначення національної та регіональної специфіки музичних творів. Розповідь слов'янської легенди про богиню Ладу.

Фрагмент 5. 7 клас. Тема: «Образний зміст музики»

<i>Програмові музичні твори</i>	<i>Зразки мистецтва Рівненщини</i>	<i>Методичні вказівки</i>
С. Рахманінов «Весняні води», «Острівець»	М.Мороз. Зразки поліських пейзажів.	Виявлення різноманіття образної палітри мистецтв. Пошук образ них «співзвуч» мистецьких творів.
В. Баснер «На безіменній висоті»	Пам'ятники С.Петлюрі, У. Самчуку, К. Савуру, Г.Корольовій, Б.Хмельницькому в м. Рівне. Ікона «Юрій-Змієборець» (XVI ст. м. Острог).	Аналіз особливостей втілення героїчних образів в різних мистецтвах. Спілкування на тему «Пам'ятники українським героям на Рівненській землі»

Фрагмент 6. 7 клас. Тема: «Композиція музичного твору»

<i>Програмові музичні твори</i>	<i>Зразки мистецтва Рівненщини</i>	<i>Методичні вказівки</i>
Я.Степовий «Прелюд пам'яті Т.Шевченка»	Відеозапис виступу кобзаря В. Жданкіна. Розповідь про рівненського бандуриста А.Гриця	Розроблення сценарію шкільного заходу, присвяченого рівненським кобзарям.
Д.Шостакович Симфонія №7, епізод нашестя. О. Александров «Священна війна»	Пам'ятник жертвам фашизму (скульптори Б. Ричков. О. Пироженко)	Створення мистецьких рядів на тему: «Коли гриміли гармати, музи не мовчали»
М. Огінський. Полонез «Прощання з Батьківщиною»	Уривки з повісті В. Короленка «Сліпий музикант». Перегляд акварелей Н. Орди та тривимірної моделі палацу Любомирських.	Спілкування з теми «Доля вигнанця: М. Огінський. В.Короленко»

Фрагмент 7. 8 клас. Тема: «Відлуння епох у музичному мистецтві»

<i>Програмові музичні твори</i>	<i>Зразки мистецтва Рівненщини</i>	<i>Методичні вказівки</i>
Й.С.Бах Токата і fuga ре мінор	Свято-Покровський собор (арх. В.Ковальчук)	Спілкування з теми: «Релігійне мистецтво в моєму житті»
Р.Паулс «Маестро»	Відеоряд «Видатні композитори Рівненщини»	Спілкування з теми «Видатні рівненські маестро»

Фрагмент 7. 8 клас. Тема: «Музика в діалозі з сучасністю»

<i>Програмові музичні твори</i>	<i>Зразки мистецтва Рівненщини</i>	<i>Методичні вказівки</i>
Л.Бетховен «Елізі». М.Лисенко «Вальс»	Роботи рівненського фотографа О. Майструка Серія «Погляд з вікна»	Пошук образних аналогій). Аналіз особливостей мистецького втілення образу світу
Л.Грабовський «Симфонічні фрески»	Пам'ятний знак Жертвам Чорнобильської катастрофи (архітектор Л.Закревський)	Вербальна інтерпретація змісту творів щодо їх значення в житті наших сучасників.

Мистецькі пам'ятки Рівненщини сягають корінням в сиву давнину. Вони віддзеркалюють культурні традиції нашого краю, що, зародившись ще в часи заселення цієї території людиною, пройшли випробування часом і залишилися нашим духовним оберегом. Залучаючи до сприймання, аналізу, виконання твори рідного краю, стимулюватимемо стійкий мистецький інтерес підлітків, їх мисленеву діяльність, пізнавальну та творчу активність. В подальшому самостійному житті це забезпечить їх повноцінну особистісну реалізацію.

Список використаної літератури:

1. **Белобородова В. К.** О некоторых особенностях музыкального восприятия младших школьников / В. К. Белобородова // Музыкальное восприятие школьников : сб. ст. – М. : Просвещение, 1975. – С. 36–38.
2. **Гончаренко С. У.** Український педагогічний словник / С. У. Гончаренко. – К. : Либідь, 1997. – 376 с.
3. **Лозниця В. С.** Психологія і педагогіка: основні положення : навч. посіб. для самостійного вивчення дисципліни / В. С. Лозниця. – К. : ЕксОб, 2000. – 306 с.
4. **Музичне мистецтво 5-8 класи** // Художньо-естетичний цикл : прогр. для загальноосвіт. навч. закл. / кер. автор. кол. Б. Фільц – К., 2005. – С. 3–43.
5. **Немов Р. С.** Психологія : учеб. для студ. высш. пед. уч. заведений. В 3-х кн. Кн. 2. Психология образования / Р. С. Немов. – 3 изд. – М. : ВЛАДОС, 2000. – 608 с.
6. **Ростовський О. Я.** Теорія і методика музичної освіти : навч.-метод. посіб. / О. Я. Ростовський. – Т. : Навч. кн. – Богдан. – 2011. – 640 с.

Резюме

Пропонуються методичні підходи щодо використання мистецтва Рівненщини в шкільному музично-виховному процесі

Ключові слова: мистецтво Рівненщини, мислення, підліток.

Summary

Krizhanovska T. I., Shandalyuk T. B. Regional information as mean of activation of thought of teenagers is in the conditions of lessons of musical art

Methodological approaches of using an art of Rivne region in musical educational process in the school are offered.

Key words: an art of Rivne region, thinking, teenager.

Надійшла до редакції 1.11.2012 р.

УДК 783:271.22(477)

Н. О. Гайдейчук –

магістрант ф-ту муз. мист-ва РДГУ

ПІСЕННИЙ БАНДУРНИЙ РЕПЕРТУАР ДЛЯ ДІТЕЙ ЯК НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ПРОБЛЕМА

Актуальність теми - полягає у необхідності розширення дитячого бандурного репертуару та популяризації бандурного мистецтва.

Характеристика та аналіз композиторської творчості для бандури окремих митців, а саме Г. Хоткевича, М. Дремлюги, С. Баштана, К. Мяскова, вже ставала предметом наукових досліджень у роботах Н. Супрун [8], О. Олексієнка [6], І. Панасюка [7], В. Дутчак [2], Н. Морозевич [5] та ін. Проте вказані дослідники розглядають обробки пісень крізь призму індивідуальної композиторської стилістики, не виокремлюючи їх як специфічне явище в жанровій системі бандурного репертуару. Тому проведення досліджень у цьому напрямі є актуальним.

Сучасне бандурне мистецтво, джерелами якого є кобзарство і давні форми домашнього та придворного музикування на кобзі та торбані, за відносно короткий час здійснило стрімкий злет до висот академічного професіоналізму. Еволюція бандури поєднала паралельні та взаємозумовлюючі процеси: вдосконалення конструкції інструмента, систематизацію професійної музичної освіти, створення оригінального репертуару, розширення географії бандурного мистецтва в Україні. У наш час для розвитку бандурного мистецтва здійснюється професійне виховання молоді в системі музичної освіти. Значну частину бандурної нотної бібліотеки складають перекладення та аранжування. Авторських творів значно менше, проте з кожним роком їх кількість зростає. Першим поштовхом для бандуристів до перекладень стало видання друкованих самовчителів та шкіл гри на бандурі, а саме: М. Домонтовича (1914 р.) В. Кабачка, Є. Юцевича (1958 р.), М. Опришка (1968 р.), А. Омельченка (1975 р.), С. Баштана, А. Омельченка (1984 р.). У них можемо знайти перші зразки перекладень та аранжувань. Практика перекладів стала першим кроком до становлення професійної освіти бандуристів та сприяла розширенню жанрового кола в репертуарі.

Бандуристам завжди особливо близькі твори, написані їх колегами. Це і зрозуміло: фактура в таких композиціях, як правило, продумана, доцільна і пластична; пасажі зазвичай природно вкладаються під пальці, тобто раціональні з точки зору їх технічного втілення. Зрозуміло, що знання всіх деталей та живописно-колеристичних можливостей бандури може дати композитору з максимальною точністю сформулювати на інструменті свою музичну думку.

ЗМІСТ

Постоловський Р.М. ІХ Всеукраїнська науково-практична конференція в м. Рівне в системі наукової творчості України	3
Виткалов С.В., Виткалов В.Г. Тенденції наукового пошуку в сучасній Україні крізь призму ІХ Всеукраїнської науково-практичної конференції «Культурний простір України у розмаїтті виявів» (м. Рівне)	5
<i>РОЗДІЛ I.</i>	
<i>ТЕОРЕТИЧНО- МЕТОДОЛОГІЧНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРИ</i>	9
Ігнатів С.О. Формування ієрархії цінностей людини як процес гармонізації буденного світогляду	9
Новоселецький М.Ю. Квантова фізика як феномен культури	13
Ясінський М.М. До питання формування енергетичної теорії культури	17
Радзівський В.О. Про класифікацію українських субкультур у період фашистської окупації	19
Мирончук М.О., Даюк Ж.Д. Музичне виконавство як соціокультурне і художньо-творче явище : історичний аспект	25
Білозуб Л.М. Пісенна творчість як джерело української музичної культури.....	29
Чорна К.В. Телебачення та його вплив на масову свідомість	33
<i>РОЗДІЛ II.</i>	
<i>РЕГІОНАЛЬНА КУЛЬТУРНА ПРАКТИКА</i>	38
Курочкін О.В. Масові свята Німеччини : від тоталітаризму до демократії	38
Карпова О.Л., Магеря О.П. Традиції розвитку масового свята в Україні	41
Охманюк В.Ф. Соціально-історичний та культурний розвиток Черкаської Звенигородщини: сіл Моринці та Шевченкове – малої батьківщини Т. Шевченка	45
Кузьмик О.М. УНР періоду Директорії: спроба державного перевороту в м. Рівному В. Оскілком	49
Підцерковна Я.Й. Традиційний дитячий одяг у родильній обрядовості населення Західного Полісся	52
Павлуш К.О. Особливості знакової системи купальської традиції	58
Безик Г.І. Народне вбрання Великоберезнянського району та с. Люта в Закарпатті у міжвоєнний період (художньо-стилістичні особливості, культурні взаємовпливи)	61
Дзвінка Т.Р. Зародження саксофонового виконавства на Рівненщині (30 – початок 60-х років ХХ століття)	65
Кучина Н.І. Поширення книги в сучасній Україні: регіональний аспект	69
Ковальчук Р. В., Омельчук І.С. Формування архітектурно-планувальної структури Театральної площі міста Рівне у 1950-х рр.	75
Волчек О.А. Суспільно-культурні процеси в хоровому мистецтві Чернігівщини на зламі 80-90-х років ХХ століття	77
Глушук О. Г., Соїч В. Торгово-розважальні центри як сучасні заклади організації дозвілля громадян (на прикладі м. Рівне)	81
Міненко Т. Постать Людвіга Котлара у розвитку музичної освіти Рівненщини	83
Мартинюк Т. Особливості експерименту в дозвіллевій сфері крізь призму діяльності культурно-дозвіллевих комплексів	86

РОЗДІЛ III.

МИСТЕЦТВО В РОЗМАЙТТІ ВИЯВИ 90

- Мельничук А.** Українська православна церковна музика в її національному самовияві 90
- Корольчук В.А.** Скрипкове мистецтво ХХ століття у контексті еволюції інструмента та виконавських проблем 93
- Сахарчук Р.В.** Принцип еклетики в народно-оркестровому репертуарі 96
- Старовойт С.Л.** Питання перекладення барокової музики для баяна: Концерт f-moll з циклу «Пори року» (ч. I) А. Вівальді 100
- Заруцька Л.В.** Жанрово-стильові особливості джазу та їх відлуння в творчості композиторів академічного напрямку ХХ ст. 104
- Янчук Н.М.** Український джаз на сучасному етапі 108
- Любченко С.В., Даюк Ж.Ю.** Сучасні рок-фестивалі в Україні : тенденції та перспективи розвитку 112
- Верещук К.В.** Особливості розвитку стилістики в естрадній музиці 115
- Колеснікова Л.А.** Сучасні тенденції розвитку концертно-камерного жанру 118
- Корнунтук А.** Мистецьке життя опери Дж. Верді «Отелло» на Львівській оперній сцені 123
- Стасюк А.** Київський камерний хор ім. Б. Лятошинського : етапи становлення, розвитку і творчих злетів колективу 127
- Цюлюпа Н. Л., Сушко Б.** Конкурси і фестивалі в процесі становлення музиканта - виконавця в баянному та акордеонному мистецтві 131
- Брояко Н.Б.** Виконавська культура бандуриста: проблеми артикуляції 134
- Ясінський М.М.** Українське наївне мистецтво : до витоків образності 138

РОЗДІЛ IV.

ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ВИЩОЇ ШКОЛИ 142

- Кравченко Г.В., Піддубська І.В.** Моделювання як метод пізнавальної діяльності студента 142
- Скнар О.І.** Психолого-педагогічна підготовка магістрів соціально-культурної сфери в контексті Болонського процесу 146
- Сойчук Р.Л.** Виховання національної гордості у юнацькому віці в сучасному культурному просторі 150
- Русакова Л.І.** Соціально-естетичне виховання студентів засобами культури та мистецтва 154
- Тадля О.М.** Удосконалення діяльності студентського клубу з організації молодіжного дозвілля 157
- Чехуніна А.О.** Психологічна установка в процесі формування музичного сприйняття у студентів спеціальності «Культурологія» при вивченні курсу «Історія музичного мистецтва» 161
- Рєпін А.** Поняття «Педагогічна майстерність» у працях сучасних науковців 166
- Лабунець В.М.** Специфіка формування виконавської майстерності майбутнього вчителя музики в процесі колективного народно-інструментального музикування 170
- Гулько Н.О.** Формування вокально-виконавської надійності педагога-музиканта як складової його професійної культури 173
- Михнюк В., Черуха А.А.** Молодь як суспільно-демографічна група: порівняльна характеристика двох епох 177

Ковальчук Л.О. Естетичні чинники виховання творчої особистості в коледжі	181
Цицирєв В.М. Диригентсько-оркестрова практика як складова виховання професійного музиканта: окремі психологічні аспекти	186
Крусь О. П. Музичний фольклор Волині в контексті підготовки майбутніх вчителів музики	190
Крижановська Т.І. Робота з підручником у курсі «Методика викладання художньої культури»	192
Крижановська Т.І., Шандалюк Т.В. Краща інформація як засіб активізації мислення підлітків в умовах уроків музичного мистецтва	195
Гайдейчук Н.О. Пісенний бандурний репертуар для дітей як науково-методична проблема	198
Манелюк Д.І. Формування балетмейстера-постановника на заняттях із дисципліни «Мистецтво балетмейстера»	201
Манелюк Е.В. Розвиток образного мислення у дітей на заняттях із хореографії: на прикладі молодшої групи зразкового ансамблю сучасного танцю «Діалог» КЗ «РМПК»	204
Глушук О. Г., Трохимчук М. Соціальні мережі як форма проведення дозвілля молоді	207
Дудка С.-Р. Українська культура в контексті впливу інших культур	209

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ

*АЛЬМАНАХ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА «АФІНА» КАФЕДРИ КУЛЬТУРОЛОГІЇ ТА
МУЗЕЄЗНАВСТВА РІВНЕНЬСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ*

ВИПУСК 13

Наукове редагування, упорядкування і коректура – **проф. Виткалов В.Г.**
Комп'ютерний набір, верстка та макет – **доц. Виткалов С.В.**
Відповідальний за випуск – **Виткалов В.Г.**

Підписано до друку 29.11.2013. Замовлення № 152/1.
Формат 60x84 ¹/₁₆. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Умовн. друк. арк. 24.5. Наклад 100 прим.

Адреса редакції: м. Рівне, вул. С.Бандери, 12.
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра культурології та музеєзнавства. Тел. 0 (362) 63-42-62

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ: Альманах наукового товариства «Афіна» кафедри культурології та музеєзнавства. – Вип. 13 / За ред. проф. В.Г. Виткалова. – Рівне: РДГУ, 2013. – 218 с.

Свідотство про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації, серія КВ № 15561-4033 Р.
Зареєстрованого Міністерством юстиції України, наказ № 1489/5 від 18.08.2009 р.

ISBN 978-966-8424-77-9

ББК 71.0
УДК 08: 168.522

Редакційно – видавничий відділ
Рівненського державного гуманітарного університету
33028, м. Рівне, вул. С. Бандери, 12